

[Rahbæk Møller]

»Hvad vil det samlede provenutab blive, hvis alle forsikringselskaber organiseret som aktieselskaber opdeler sig i to selskaber, som et enkelt selskab netop har gjort det for at spare realrenteafgift, og hvad ville det samlede provenutab blive, hvis alle realrentepligtige institutioner havde mulighed for at gennemføre samme transaktion?«

Begrundelse

Den nylig gennemførte omdannelse af et større livsforsikringselskab forventes at medføre et provenutab for statskassen på et tocifret millionbeløb årligt. Det må forventes, at alle livsforsikringselskaber, der har mulighed for det, vil gennemføre en tilsvarende omdannelse af konkurrencemæssige grunde. Der vil hermed blive tale om et meget betydeligt provenutab for statskassen, hvilket næppe er, hvad der er størst behov for i den nuværende økonomiske situation.

Der vil desuden blive tale om en grov konkurrenceforvridning, idet kun selskaber organiseret som aktieselskaber kan gennemføre transaktionen. Gensidige forsikringselskaber, Statsanstalten for Livsforsikring, pensionskasser, Lønmodtagernes Dyrtdsfond og ATP-fonden bliver dermed udsat for en grov konkurrenceforvridning.

Spørgeren har tidligere rejst sagen over for såvel skatteministeren som finansministeren og industriministeren, der alle nægter at gøre noget ved sagen. Det mindste, offentligheden kan forlange i denne situation, er derfor at blive oplyst om beløbets størrelse både målt som statskassens potentielle provenutab og størrelsen af konkurrenceforvridningen.

Svar (31/10 89):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

I 1990 skønnes realrenteafgiftsprovenuet for samtlige realrenteafgiftspligtige institutioner ekskl. pengeinstitutordninger til ca. 16,8 mia. kr., heraf ca. 4,1 mia. kr. for livsforsikringsaktieselskaber.

Provenutabet ved opdeling på to selskaber vil bero på en række forhold, som det er meget vanskeligt at skønne over. Det gælder bl.a. vækst og alderssammensætning i de enkelte ordninger, forskellen i formuessammensætning imellem de to selskaber samt de kriterier, som

lægges til grund for opdelingen, herunder om der sondres efter en skæringsdato for aftalernes indgåelse eller alle fremtidige bidrag kanaliseres over i et nyt selskab. Siden 1982 er der oprettet en række nye afgiftspligtige institutioner. Det samme resultat, som fås ved en opdeling af et eksisterende selskab i to selskaber, kan opnås af disse afgiftspligtige, der udelukkende har en pensionsbestand oprettet efter 1982.

For pengeinstitutordninger har den enkelte pensionssparer samme mulighed for opdeling ved at lade overgangsfradraget bero i en gammel pensionsordning og forøge opsparingen i en nyoprettet ordning.

Såfremt det teoretisk antages, at alle livsforsikringsaktieselskaber henholdsvis alle realrenteafgiftspligtige institutioner udgjorde enheder, der var i stand til at opdele sig på følgende måde:

- I det ene selskab (selskab 1) placeres samtlige afgiftspligtige aktiver,

- i det andet selskab (selskab 2) placeres samtlige afgiftsfritagne aktiver, det vil sige indeksobligationer, aktier og fast ejendom,

- hele overgangsfradraget bibeholdes i selskab 1,

ville der, som det fremgår af bilaget på basis af skøn for 1990, blive tale om provenutab på ca. 1,5 mia. kr. årligt for samtlige institutioner ekskl. pengeinstitutordninger, herunder ca. 0,4 mia. kr. årligt for livsforsikringsaktieselskaber.

Disse teoretiske provenutab kan imidlertid langtfra blive realiseret. For det første vil det næppe være muligt for selskaberne at overføre beløb af denne størrelsesorden til et nyt selskab uden samtidig at overføre reserver, der vedrører opsparing fra før ultimo 1982. Derved kan hele overgangsfradraget ikke bibeholdes i det »gamle« selskab. Dertil kommer, at på grund af formuetilvæksten og udbetaling af opsparing fra før ultimo 1982 vil overgangsfradraget gradvis falde også i de »gamle« selskaber. Desuden vil risikospredning normalt tilsi, at der er en vis mængde afgiftsfritagne aktiver i de »gamle« selskaber, og at der i de »nye« selskaber er en vis mængde afgiftspligtige aktiver. Endelig vil vedtægts- og tilsynsmæssige forhold ofte være til hinder for, at de enkelte enheder kan opdele sig på den måde, der sparer mest realrenteafgift. I praksis skønnes det maksimale provenutab således at blive langt mindre end det teoretiske regneeksempel.